

„Egyszer volt, hol nem volt...”

A mesék helye és szerepe a Keve sulis Montessori – szellemiségű osztályaiban

A Montessori – pedagógia szerint a nyelv az emberi kultúra legnagyobb kincse, melynek segítségével az emberek elmondhatják gondolataikat, átörökíthetik tapasztalataikat, tudásukat. Az olvasás és írás lehetővé teszi, hogy megismerjük elődeink felfedezéseit, ismereteit, történeteit...

Maria Montessori pedagógiájában nem kap szerepet a mese, mert szerinte eltereli a gyermek figyelmét a valóságról, és akadályozza a logikus gondolkodás kialakulását.

A pszichológusok véleménye és a pedagógusok tapasztalatai megegyeznek abban, hogy a mesének a gyermekek szellemi és érzelmi fejlődése szempontjából különleges jelentősége van. A mese világa lenyűgözi, elvarázsolja őket. Élénkebb, gazdagabb lesz fantáziájuk, érzelmviláguk, és a mesék segítenek saját belső konfliktusaik megoldásában, így hatnak személyiségfejlődésükre. A mese fejleszti szókincsüket, megjegyzik a jellegzetes nyelvi fordulatokat, nyitottabbá válnak az irodalom iránt. A mese tehát egy hatékony lehetősége annak, hogy olvasásra ösztönözzük gyermekeinket, és ráébresszük őket az irodalom szépségére.

A népmeséken keresztül megismerhetik saját gyökereiket, és bepillantást nyerhetnek más népek kultúrájába is. Az életről tanítanak, és érzelmi kapaszkodót nyújtanak.

Csak azt könnyű megtanulni, ami érdekli az embert, aminek megismerési vágya belülről fakad. Ha a gyerekek a mesék által megszeretik az olvasást, később hasznos ismereteket szereznek a külvilágról, segítségükkel megtanulják értelmezni a történeteket, majd felismerik és rendszerezik az összefüggéseket, és önálló következtetéseket képesek levonni. Így már nagy lépést tettünk előre az élethosszig való tanulás kialakulásának útján.

Az iskolában a gyerekek már nemcsak hallgatják a mesét, hanem önállóan is olvassák, sőt szövegértési feladatok segítségével értelmezik is azt. Fontos azonban, hogy a mese továbbra is élményt nyújtson számukra, és ez az élmény motiválja őket arra, hogy megbirkózzanak a mesével, mint szöveggel, felfedezzék az ok – okozati összefüggéseket, tájékozódni tudjanak benne, és ezáltal fejlődjön szövegértésük.

Mi a mesék feldolgozására többféle feladatot, tevékenységet kínálunk, melyekből a gyerekek érdeklődésüknek megfelelően szabadon választhatnak. Az általunk kínált feladatok lehetőséget adnak az együttgondolkodásra, együttműködésre is. Szívesen dolgoznak együtt, segítik egymást.

Egy tanítási blokk vázlatos bemutatása

Téma: állatmesék

Három korábban olvasott mese közös gyakorlása

Évfolyam: 3. osztály

I. Ráhangelődés:

1. Betűrejtvény, melynek megfejtése ÁLLATMESEK
2. Közös ének a sünről mozgással

II. Tájékozódás a szövegben

Mondatvadász:

Keress meg és folytasd a megkezdett mondatot!

Keress az utánalévőt!

Keress az előtte álló mondatot!

III. Mondatok csoportosítása kooperatív csoportmunkában

Válogassátok szét és csoportosítsátok a három mese összekeveredett mondatait, és állítsátok őket időrendi sorrendbe!

IV. Postásjáték

A csapat postásának az a feladata, hogy az általuk választott mese néhány mondatát, - melyet előtte a terem valamelyik részében kifüggesztve megtalál – lediktálja társainak. Csak a postás mehet a mondatokhoz, olvashatja, és hozhatja az „üzenetet” a többieknek. Ő segít a helyesírásban is. Ha elkészültek, a postás kézbesíti a levelet, melyről mindenki ellenőrzi a munkáját.

V. Választható feladatok

- igaz – hamis állítások
- mondatkiegészítések
- tulajdonságok gyűjtése
- párkereső (összetartozó kifejezések)
- szómagyarázat

VI. Szabad eszközválasztás – munkálkodás

Rövid szünet, pihenő

VII. Bábok készítése csoportosan a választott meséhez

VIII. Dramatizálás

Jól beszélő, író, olvasó ember abból lesz, aki gyerekként sok mesét hallgatott, és akit kicsi korától hozzászoktattak ahhoz, hogy a szavak nyomán belső képet készítsen. Ezért hasznos a személyesen elmondott, elolvasott mese, melyet nem helyettesíthet a készen kapott rajzfilm. Hiába csodálatos és igényes a grafikája, hiányzik belőle az a lelki táplálék, amit a gyerek a saját képzeletével átél. A művészi tevékenységek szabad teret engednek a gyerek fantáziájának, amit szintén a mesék táplálnak.

Rajzverseny

Iskolánkban az idén is megrendezésre került az alsó tagozatos gyerekek számára a rajzverseny, melynek témája Benedek Elek: Az okos leány című meséje volt. A gyerekek a mese meghallgatása után szabadon választott technikával készítették a meséről illusztrációt.

Kreativitás verseny

Idén novemberben is meghívtuk a XI. kerület iskoláiból azokat az alsó és felső tagozatos csapatokat, akik tudásuk mellett ötletességüket, kreativitásukat, logikus gondolkodásukat és szárnyaló fantáziájukat mérhették össze a hagyományosan iskolánkban megrendezésre kerülő kerületi kreativitás versenyen. Előzetesen Benedek Elek meséket olvastak a gyerekek, és beugró feladatként kedvenc meseszereplőjüket vagy mesejelenetüket készíthették el általuk választott anyagok, technikák segítségével. Nagyon szép, egyedi alkotások születtek, melyekből az aulában kiállítást is rendeztünk.

A feladatok nagyon változatosak voltak, próbára tették nemcsak az „agytekervényeiket” hanem kezűgyességüket és alkotókedvüket is. Tíz próba várt rájuk.

Néhány a próbák közül:

- Írj mesét, melynek mondatai Benedek Elek nevének egy – egy kezdőbetűjével kezdődnek!
- Fogalmazz hirdetést valamelyik mesehős nevében! (pl. állást keres)
- Készíts meseillusztrációt préselt falevelekből!
- Egészítsd ki a megkezdett rajzokat úgy, hogy valamelyik meséhez kapcsolódjanak!

„Itt a vége fuss el véle!”

Kovácsné Sóti Edit, Kósa Györgyi